

ANEM

A FONTS

30

OCTUBRE 2022

PERDONAR-SE, PERDONAR I REBRE EL PERDÓ DE DÉU

Mª Jesús Rodríguez Muñoz

ACCIÓ CATÒLICA OBRERA

Mª Jesús Rodríguez Muñoz.

Una presentació

Va néixer a Palanquinos (Lleó) el maig de 1945.

Va estudiar amb les Agustines Missioneres a Logronyo i Madrid i alhora que anava il·lustrant la seva intel·ligència, cultivava també la cura del cor. Per contacte i contagi es va anar enamorant de l'ideal de vida agustinià i va optar per dedicar la vida al servei dels altres.

Va entrar al noviciat de les Agustines Missioneres a Valladolid, el 1962, on va professar de vots temporals. Acabats els primers anys de formació religiosa, bíblica i de magisteri, va ser destinada a Bogotà el 1967, on va fer la professió perpètua el 1968.

Va obtenir la llicenciatura en químiques a la Pontifícia Universitat Javeriana de Bogotà el 1971. Va compaginar l'exercici de la docència amb el treball evangelitzador, tant a l'escola com a la ciutat. Va iniciar una jornada especial d'estudis a la tarda, legalitzada pel Ministeri d'Educació, per a personal de servei que tenia moltes restriccions per accedir a l'educació. Estava vivint els seus dos grans somnis: ser educadora i missionera. Essent adolescent, va preguntar a la mare què era millor, ser monja missionera o ser mestra. La mare li va respondre que totes dues coses eren compatibles; aquesta resposta la va fer feliç. Ser deixeble de Jesús com a agustina missionera li ha donat i li dona sentit a la vida.

Ha viscut com un regal conèixer i viure en diferents llocs de la congregació. Ha treballat més directament amb la joventut a Bogotà, Madrid i Gavà. El 1974 torna a Espanya i s'incorpora a la Província Sant Agustí, de les Agustines Missioneres. Ha combinat la passió per l'educació amb altres responsabilitats a la congregació: directora de col·legis, consellera provincial, membre de l'equip de formació, superiora provincial dos triennis a la dècada dels 90 i dos triennis més a partir del 2015.

Treballar en «missió compartida amb els laics» l'ha ajudat a aprofundir la pròpia vocació i a animar els laics a viure amb goig la seva, ja que són dues vocacions, però una missió: evangelitzar des de l'educació i la promoció.

L'octubre de 1994, sent superiora provincial, es va traslladar a Alger, juntament amb la superiora general, per acompanyar el discerniment, els dies 7 i 8, de les tres comunitats que tenien en aquest país que passava per una situació sociopolítica molt crítica. Es tractava de destriar la conveniència d'abandonar el país o de romandre-hi. Unànimement van triar quedar-s'hi. El 23 d'octubre del 1994 va presenciar, des d'uns cent metres de distància, l'atemptat que van patir les germanes Esther i María Caridad, que els va costar la vida.

El 8 de desembre del 2018 va assistir, juntament amb una petita delegació de familiars d'Esther i Caridad, amb el govern general i les superiores provincials, a la beatificació de les dues germanes i d'altres religiosos, a la basílica d'Orà, Algèria. L'Església d'Algèria i també nombrosos musulmans van participar de la bella cerimònia.

Índex

I. PERDONAR-SE A SI MATEIX	7
1. QUÈ SIGNIFICA PERDONAR-SE A SI MATEIX?	7
2. APRENDRE A RETROBAR I A CUIDAR L'INFANT INTERIOR.....	7
3. LA VEU DEL NOSTRE INFANT INTERIOR.....	8
4. L'INFANT INTERIOR FA DEMANDES QUE NO SEMPRE SABEM ESCOLTAR.....	8
5. UN TREBALL PERSONAL	9
II. PERDONAR	
PERDONAR ÉS UNA DECISIÓ DEL CERVELL I DEL COR.....	11
1. QUÈ NO ÉS PERDONAR?.....	11
2. DECISIONS QUE PRECEDEIXEN EL PERDÓ	11
3. QUÈ ÉS PERDONAR?	12
4. QUINS BENEFICIS APORTA EL PERDÓ?	13
5. DE PERDONAR, SE N'APRÈN.....	14
6. PERDONAR ÉS UN PROCÉS	15
7. LES ETAPES EN EL PROCÉS DEL PERDÓ	16
8. COM EXPRESSAR EL PERDÓ.....	17
9. LA RANCÚNIA INTOXICA L'ÀNIMA	17
10. EL PERDÓ ALLIBERA	19
III. EXPERIMENTAR L'AMOR I LA MISERICÒRDIA DE DÉU.....	20
1. LA PARÀBOLA DEL PARE MISERICORDIÓS. LC 15,11-32	20
2. LA CARTA DE SANT PAU ALS EFESIS. EF 1,3-10	25
3. LA DONA ADÚLTERA. JN 8,1-11	26
IV. EL SAGRAMENT DEL PERDÓ	28
V. TESTIMONIS DEL PERDÓ	30
1. MOTIVACIONS DE LES GERMANES AGUSTINES MISSIONERES PER A ROMANDRE A ALGER.....	30
2. VIVÈNCIA DEL PERDÓ DELS PARES D'ESTHER, BEATA I MÀRTIR	31
3. TESTAMENT DEL PRIOR DELS MONJOS TRAPENCS MÀRTIRS DEL MONESTIR DE TIBHIRINE	32
VI. CONCLUSIÓ	36

Introducció

Iniciem aquesta reflexió amb la covid que encara ens continua afectant per més que la majoria de la població ja està vacunada. Aquesta pandèmia ha palesat la nostra fragilitat i vulnerabilitat; per a ella no hi ha fronteres i se l'ha d'afrontar alhora a tot el món si volem controlar-la.

Afecta tothom, no fa diferències econòmiques, religioses, racials, per continents... Arriba a tothom, som la família humana.

Ens hem demanat pel sentit de la vida, pel dolor, la solitud i la mort i hem vist la urgència de cuidar-nos tots, personalment i a qui està al nostre costat, conegut o desconegut. Hem descobert la riquesa de les petites coses, dels signes senzills que fan créixer l'amistat i la fraternitat.

Hem descobert la riquesa de tenir unes relacions interpersonals sanes i també hem experimentat situacions que ens han posat al límit de l'humà, que ens han portat a exhaurir totes les reserves i han abocat a la ruptura, a les ferides, a les distàncies, a envoltar-nos del mal. Per tant, tenim ara la necessitat de refer relacions, de la misericòrdia i del perdó.

Perdonar no és fàcil, però és el millor per a tu. El perdó és un procés d'alliberament fonamentat en la compassió i en l'acceptació.

La pràctica del perdó s'entrena amb hàbits mentals que porten a veure l'altre i a tu mateix d'una manera diferent. A vegades pot ser més fàcil acceptar els altres que acceptar-se a si mateix.

El perdó és una decisió a la qual caldrà recórrer moltes vegades a la vida, ja sigui per nimietats, com algú que no et va felicitar el dia de l'aniversari, com per a entomar problemes familiars; disgustos amb un mateix; trencaments de parella o traïcions; situacions extremes: tortures, abusos, atemptats terroristes o assassinats.

En tots els casos el perdó ens demanarà enfrontar-nos amb les pròpies emocions.

El perdó es prepara aprenent a «no portar un recompte del mal i a partir d'una acceptació feta de veritat, de misericòrdia i d'amor»..

I. Perdonar-se a si mateix

1. Què significa perdonar-se a si mateix?

- **Perdonar-se a si mateix no significa justificar una conducta inadequada** ni tampoc deixar de sentir remordiments. Vol dir reconèixer les emocions negatives que això ens genera i, tot i això, decidir que perdin força en el nostre present.
- **Perdonar és un procés progressiu, no passa de cop**, especialment si l'acte de perdonar-nos és complex. Hi haurà persones a qui caldran anys per a curar completament les seves ferides i, en canvi, a d'altres els serà més senzill.
- **Per a perdonar-nos cal canviar la percepció de la situació viscuda.** Per això hem de donar-nos permís per a avançar i superar allò que va passar, vivint el present en pau i obrint-nos a un futur sense dolor.
- **Perdonar-se a si mateix també significa superar la resistència al canvi**, ja que en moltes ocasions ens resulta més fàcil sentir-nos culpables que atrevir-nos a deixar enrere l'autocrítica i el dolor.

2. Aprendre a retrobar i a curar l'infant interior

Créixer, convertir-nos en adults, **no és únicament acumular anys**, o veure'ns arrugues a la cara o aconseguir coses que ens permeten viure amb una seguretat més gran. Créixer és saber madurar amb els anys, conservant tot allò de bo de cada etapa viscuda, de cada cicle de la nostra existència.

Tanmateix, no sempre és fàcil madurar amb harmonia i felicitat. Hi ha vegades que el nostre jo adult se sent frustrat, ple de conflictes no resolts que ens atrapen i que ens ofeguen, que ens tornen criatures que han perdut la **il·lusió quotidiana** per les coses, per qui ens envolta i, el que és pitjor, per nosaltres mateixos.

En el moment de parlar del nostre «**infant interior**» és possible que molta gent somrigui, que no en compregui el significat. En ocasions s'associa la infància a un període d'«innocència cega». Es diu, també, que tots seguim tenint el nostre infant interior molt amagat, però tot i això, continua sent ell qui realment ens permet un cert equilibri entre la part racional i una altra de més lliure, pura i il·lusionada, que continua reclamant estimació.

3. La veu de l'infant interior

Ens ho creguem o no, **el nostre infant interior no se n'ha anat** per donar pas a l'adult seriós que ets ara. Encara viu en tu, encara que la majoria de les vegades roman ocult i reprimint, perquè no ens permetem donar sortida a allò que va ser o a allò que representa.

4. L'infant interior fa demandes que no sempre sabem escoltar:

- Et demana **que no donis tanta importància a les coses**, que relativitzis els problemes, que et treguis aquesta cuirassa de tristor i que facis una cara alegre capaç de sortir a passejar amb llibertat.
- El teu infant interior et demana que l'estimis, que el cuidis. **Demana amor** i que, a la vegada, siguis capaç d'oferir amor. Desitja ser abraçat, mimat, cuidat i convertir-se en el punt d'atenció de la teva vida. **Això és l'autoestima.**
- Algunes vegades et demana també que no siguis tan exigent amb tu mateix, et demana que et relaxis i que et fixis en les coses senzilles que hi ha al teu voltant, que valoris el que és bàsic, les alegries, et demana que juguis i que experimentis. Et demana a crits, sobretot, de **no perdre la il·lusió** per la vida i per tu mateix. Vol que siguis espontani i que «siguis atrevit».

Tanmateix, també hi ha un aspecte vital que no podem obviar. És possible que la teva infància precisament no fos feliç, que guardis en el teu interior massa ferides, buits i lamentacions i que, en realitat,

no vas arribar **mai a ser veritablement un infant**.

Pot ser que les circumstàncies t'obliguessin a créixer violentament sense «gaudir» d'aquestes dimensions que alimenten tota criatura: l'amor, el reconeixement, el vincle emocional de l'estimació, del suport...

Tot això fa que **cresquem amb inseguretats**, amb malfiances i amb aquestes pors que ens passa aquest infant que mai vam poder ser, aquesta figura ferida que segueix instal·lada dins nostre.

5. Un treball personal

a) Visualitza't a tu mateix d'infant. És un exercici senzill que et pot fer reflexionar, un acte d'introspecció cap a la teva essència de l'ahir on s'amaga encara aquest infant que vas ser.

b) Pensa en aquesta imatge, porta a la memòria un moment qualsevol de quan tenies set o vuit anys. *Què hi veus? És una criatura desenfadada, una mica sorollosa i sense pèls a la llengua?* Demana't si continues sent la mateixa persona. Veus un nen que gaudeix abraçant els pares?

Observes potser una pena del passat, una ferida dolorosa?

Aleshores accepta-la i perdona, et sentiràs més lliure. Has de portar serenor a aquest record, un equilibri en què no hi hagi ressentiment i que et permeti viure en pau.

c) Continua en la visualització personal i ara estableix un diàleg amb aquest infant. Amb aquest tu infantil. Has d'establir una unió forta amb ell, demana-li què necessita ara per a ser feliç de nou, atén les seves paraules, els seus precés. No tinguis por, acull el teu infant interior.

Et convido que vegis a YouTube **10 pasos para sanar a nuestro niño interior herido, d'Yvonne Laborda.** És una reflexió que pot il·luminar: <https://youtu.be/9AZ-DLbrLIM>. Així com l'experiència d'Irene Villa, que de nena va patir un atemptat terrorista.

Analitza les possibles ferides de la teva infantesa. La feina consisteix a mirar la pròpia vida, la pròpia història. És un treball personal.

Només a qui, revivint la seva infància, aprèn a curar les ferides que trobi, li serà més fàcil perdonar els altres.

Dedica un temps a treballar amb el teu infant interior, mira com està i què necessita i què estàs disposat a fer. Curar l'infant interior t'ajudarà a perdonar-te i a perdonar. A ser més feliç.

II. Perdonar

Perdonar és una decisió del cervell i del cor

1. Què no és perdonar?

Hem de partir sempre de la veritat, que no significa que hakis de perdonar el maltractament, la violència o l'agressió. No vol dir que hakis d'aprovar les males conductes. No significa estar d'acord amb el mal que et va fer l'altra persona. No significa deixar de presentar denúncia quan s'ha comès un delictes. No significa que la relació entre dues persones ha de tornar a ser com era abans. No significa oblidar el mal que vas rebre.

Abandones la venjança i l'odi, però no perds la memòria.

No implica oblidar el que va passar, sinó poder-ho recordar sense que et faci tant de mal.

Perdonar no és tampoc adoptar una actitud de superioritat basada en el judici de l'altre, jutjar les accions de l'altre i no la pròpia conducta; és un fals perdó quan crec que l'altre és dolent, i jo, bo.

No podem confondre el perdó amb l'arrogància, i això ocorre quan es perdona algú per llàstima, per creure que no és ningú, per creure que no paga la pena o per creure que no té solució.

El veritable perdó desfà qualsevol idea d'elitisme entre les persones.

Perdonar i ser perdonat és simplement humà.

2. Decisions que precedeixen al perdó

La decisió de perdonar no és fàcil. Abans de perdonar hi ha un seguit de decisions que preparen el camí.

Primer de tot, cal conèixer-se a un mateix i, en un moment de calma, prendre un conjunt d'opcions.

Decideixo que el meu perdó no depengui de si me'l demanen o no, decideixo que una persona és més que allò que fa puntualment, decideixo alliberar-me de pensaments negatius i de ressentiments, decideixo treure el poder a qui m'ha fet mal.

També decideixo que em mereixo el regal del perdó, no quedar-me en el mal que m'han fet, que el passat no interfereixi constantment en la vida del present, decideixo no interpretar l'ofensa com el pitjor que m'ha passat a la vida, decideixo tancar els cercles del passat que em fan mal, decideixo no buscar culpables i demanar-me *per a què?* Enlloc de *per què?*

És bo recordar aquesta frase. «No t'enfadis: recorda que la gent no et fa coses, la gent fa coses i tu decideixes si t'afecten o no» (Paulo Coelho).

No mantinguis disputes o acaba-les com més aviat millor per evitar que la ira et porti a l'odi, que converteixi en biga una palla i faci homicida l'ànima. Perquè ja sabeu que: «Tothom qui odia el seu germà és un assassí» (1 Jn 3,15).

Aquestes decisions necessiten el seu temps per a ser gestionades. En certa manera, hem d'assumir que cadascú és la font dels conflictes i de les solucions i que l'ésser humà té capacitat per a superar-se a ell mateix.

3. Què és perdonar?

Recordem que perdonar és un acte que comporta responsabilitat i compassió. És una decisió intel·ligent, oblidar l'atac i l'agressió per mitjà de la compassió.

Perdonar és una decisió en la qual participen el cervell i el cor; en la qual s'impliquen la nostra llibertat i la nostra responsabilitat. Llibertat d'escollir el que vull fer ara amb el que m'han fet i

responsabilitat de donar una resposta a això que la vida em planteja ara. «El perdó és un profund acte interior» i «el perdó només és possible si tries la pau i permetes que la comprensió t'il·lumini». (*Vivir el perdón, de Jorge Lomar, p. 81*).

Perdonar de veritat ajuda a alliberar la ira, la por, el dolor, el ressentiment i altres sentiments negatius com el judici, la crítica i la venjança. El perdó és guaridor si surt del cor.

Perdonar relativitza les situacions de conflicte, no busca repartir els papers de víctima i agressor i estalvia moltes energies. Perdonar és el més bonic que pot fer l'ésser humà.

Però cal exercitar-ho, no neix espontàniament.

4. Quins beneficis aporta el perdó?

Si he decidit perdonar, es transforma la vida, especialment la del qui ofereix el perdó.

Produeix pau interior, permet viure amb relacions més sanes, alleuja la depressió i l'estrès. La persona que perdona pot tornar a confiar, s'allibera de la venjança i la rancúnia i millora la salut física i emocional.

Perdonar és el resultat d'una decisió feta en llibertat, des de la pau interior i que et porta a una vida feliç.

El perdó ens allibera sempre del nostre passat i deixes de ser-ne la víctima i de portar una càrrega que possiblement ningú recorda excepte tu.

El perdó ens fa conscients que no necessitem que els altres canviïn perquè jo pugui oferir el perdó, tota persona té dret a ser ella mateixa, i a ser diferent. Ningú no canviarà només perquè una altra persona ho desitgi. Estem convidats a estimar l'altre tal com és, no com m'agradaria que fos i la nostra felicitat depèn més de nosaltres que dels altres.

5. De perdonar, se n'aprèn

No es neix sabent perdonar.

Al Gènesi es diu que Lèmec per cada ofensa es venja o castiga setanta-set vegades; a l'antiga llei del poble d'Israel seguint la llei del talió es castiga amb l'equivalent a l'ofensa, un per un; i Jesús diu de perdonar l'ofensa setanta vegades set.

Si ens deixem portar pel sentiment primitiu, el càstig sembla que no té fi, si ens fixem en l'antiga llei tornarem a l'ull per ull i dent per dent, però arriba Jesús i obre nous camins en la relació i ofereix el perdó, que és do gratuït, unilateral, sense cercle de reciprocitat.

Perdonar és acceptar el que va passar i mirar cap endavant deixant enfora la ràbia, la tristor, la culpa, la por, el judici i l'odi.

És un procés intern que demana escoltar les emocions. Però perdonar no impedeix posar límits als altres, ni defensar els nostres propis drets.

«El feble no pot perdonar, el perdó és un atribut dels forts», Mahatma Gandhi.

«Perdonar és la valentia dels valents, si no perdones no seràs mai lliure», Nelson Mandela.

En això de perdonar, cadascú fa el que pot, segons el programa mental que el regeix per dintre. Portem en la nostra càrrega genètica i en els cromosomes tota la història personal i col·lectiva: portem a l'esquena una infinitat d'experiències, de dolor i de creences. Un món d'idees sobre el que és bo i el que és dolent, sentiments inesperats que sorgeixen del més profund de l'ésser, confusions mentals i afectives, aprenentatges de la infància...

El nostre programa mental és complex i el perdó demana que

acceptem els nostres límits i acollim tota la càrrega heretada o apresada.

Som humans, però no estem predeterminats a repetir comportaments primitius.

6. Perdonar és un procés

No es fa de la nit al dia, o per caprici, demana temps, suposa reflexió, dolor assumit, capacitat de creixement interior i reconeixement dels propis límits.

Un procés que ha de tenir en compte:

Que per a perdonar cal primer perdonar-nos a nosaltres mateixos.

Considerar que és possible que aparegui la «culpa»; si no hagués fet tal cosa, això altre no hauria passat. Cal diferenciar entre la culpa neuròtica i la culpa sana. La sana és aquella que ens porta a responsabilitzar-nos del que hem fet. La culpa neuròtica és la que sorgeix quan ens culpem de tot, o bé culpem l'altre sistemàticament.

No hem d'oblidar que quan perdones, no estàs canviant el passat, estàs canviant el futur.

Escoltem Paulo Coelho: «Tancant cercles, o tancant portes, o tancant capítols, el que és important és poder-los tancar. Allò important és poder deixar anar moments de la vida que es van clausurant. Tancant cicles. El que ha passat, passat està».

S'ha acabat la relació? L'amistat, es va acabar? Et pots passar molt de temps del teu present demanant-te el perquè i tractar d'entendre per què va passar aquell fet. Però tots estem abocats a anar tancant capítols. A acabar amb certes etapes de la vida i tirar endavant. El que ha passat, simplement ha passat, i cal deixar-ho anar, cal des-pren-dre-se'n.

Tancar cercles ens ajuda a aprendre algunes lliçons que podem veure en quatre passos:

- a) Valorar i reconèixer «el que t'ha donat» la situació viscuda.
- b) Agrair el que has rebut.
- c) Perdonar el que queda «volant».
- d) I «deixar anar» allò que ja no necessites, ser lliure.

7. Les etapes en el procés del perdó

Com veiem, perdonar és un procés, que es va desenvolupant al llarg de diferents etapes. Les assenyalem breument, conscients que exigeixen un treball interior seriós i sincer.

Reconèixer que s'ha patit un mal i recordar sempre que «el perdó és una decisió lliure i no un sentiment».

Acceptar els sentiments que descobreixo dins meu de ràbia, ira, o desigs de venjança, perquè l'acceptació ens porta al canvi.

L'opció de perdonar és una determinació lliurement elegida i assumida, i està feta amb amor, no me la imposa ningú, tot i que me la poden proposar.

Imaginar com deuen haver estat la vida i les frustracions de la persona que t'ha ferit, quin passat hi ha dins d'ell. Tenir una mirada misericordiosa cap a ell.

La relació amb Déu i la mateixa convivència humana es basen en el perdó, la misericòrdia i la comprensió. Establir el perdó com a fonament de les relacions humanes és molt més que parlar d'empatia o de convivència civilitzada, és un imperatiu evangèlic relacionat amb el parenostre: «Sigueu bondadosos i afectuosos els uns amb els altres, i perdoneu-vos tal com Déu

us ha perdonat en Crist» (Ef 4,32). El gest del perdó neix de l'amor gratuït.

8. Com expressar el perdó

No sempre cal expressar-lo verbalment. A vegades n'hi ha prou de sentir-lo al cor, realitzar un ritu pot ser una ajuda; com a humans que som, els gestos i els ritus ens ajuden a expressar-nos. Un gest pot ser expressió que estem superant una etapa.

També hi ha diferents maneres de demanar perdó a qui ja ha mort o a qui ja no podem retrobar, es pot escriure tot allò de què t'agradaria disculpar-te, pensa també si has tingut alguna part de responsabilitat en el que va passar, tanca els ulls, respira fondo i imagina't la persona davant teu i li dius: «Em perdono a mi mateix i et perdono, deixo anar l'odi i la rancúnia, m'allibero i t'allibero, desitjo que siguis feliç, que estiguis en pau, et deixo lliure amb la teva vida i jo em quedo lliure amb la meva».

9. La rancúnia intoxica l'ànima

En cas de no perdonar, portaràs en tu mateix el pes etern de la crítica (la llista de les teves crítiques és una bona autobiografia dels propis defectes), el judici (no estem capacitats per jutjar ningú ja que, tot i que podem contemplar els efectes d'uns fets, desconexem les raons que els van provocar i, per tant, els fets complets; el judici sempre és parcial; evitar el judici és un autèntic alleujament). La venjança, el ressentiment i l'odi, valen la pena?

De debò ens fa feliços aferrar-nos al ressentiment, a la venjança i a la rancúnia?

La persona que carrega amb aquestes actituds que hem vist és qui de veritat pateix.

Alimentar la rancúnia és reproduir el mite de Sísif, castigat a

empènyer una gran roca fins al cim d'una muntanya i que, just quan està a punt d'arribar-hi, la roca rodola avall, i ha de repetir una vegada i una altra el procés absurd i frustrant.

Perquè l'odi és com beure's un mateix el verí i esperar que mati l'enemic.

El ressentiment, la venjança i l'odi es fabriquen quan no aprenem a manejar la ira, l'amargor, la ràbia i l'enuig.

El ressentiment és el preàmbul de la rancúnia, és una acció d'enuig i ràbia, davant una cosa que et va doldre. Pot començar en experimentar enganys, ofenses, maltractaments i insults, i arribarà a convertir-se en desigs de venjança, i d'aquí passarà fàcilment a la rancúnia i aquesta acaba convertint-se en una presó que s'imposa un mateix, i la rancúnia intoxica l'ànima.

La rancúnia és una emoció no resolta per una situació que no s'encara i que es guarda el malestar indefinidament, i busquem d'alguna manera la revenja en un intent desesperat per no reconèixer-nos com a perdedors. Perquè ens han ensenyat dos únics resultats: «guanyar a costa de...» i «perdre per causa de». Els sentiments negatius s'enquisten a l'organisme per ressorgir amb el temps convertits en símptomes d'una malaltia amb certa gravetat i no hem après que si posem amor davant de qualsevol situació aprenem a guanyar tots a la vegada sense exclusió.

La persona amb rancúnia gairebé sempre s'expressa amb una gran negativitat. Es deixa asfixiar pels records i no vol sortir del seu tancament mental. Viu un gran estrès i només vol el rescabament de la venjança. No és imparcial per a obrar amb equanimitat i justícia. Negar-se a perdonar és aferrar-se al passat i acceptar el sofriment com a company de viatge i això no té sentit.

El judici i el perdó no són compatibles, com no ho són l'atac i el perdó. No estem capacitats per a jutjar ningú i quan algú sofreix no necessita raons ni judicis, sinó comprensió i consol.

10. El perdó allibera

En perdonar et fas aquest regal: t'alliberes del passat i deixes de ser la seva víctima. Per a acceptar aquest regal es necessita valentia.

Perdonar és:

- Una decisió interna de cada persona.
- Negar-se a viure en el passat.
- Assumir el dolor que ens van ocasionar.
- Trencar el cercle de l'amargor.
- Assumir que no podem canviar el passat.
- Deslligar-se de les ferides de l'ahir.
- Deixar anar la càrrega d'odi i rancúnia.
- Renunciar a la venjança i a la revenja.
- Renunciar al judici i assumir la misericòrdia.

El pare Lacordaire al segle XIX va dir: «Vols ser feliç un instant? Venja't. Vols ser feliç sempre? Perdona.»

En aquest apartat II d'aquesta reflexió, «Perdonar», et convido a subratllar:

- ***El que creguis que t'ha tocat el cor.***
- ***Allò amb què t'identifiques.***
- ***El que desitges canviar i hi trobes resistència.***
- ***El que decideixes fer.***

III. Experimentar l'amor i la misericòrdia de Déu

Els creients en el Déu de Jesús sabem que la Bíblia dona respostes de confiança i encertades a les preguntes del sentit de la vida. ¿Ens hem fet preguntes amb relació a Déu i la fe, la vida i la mort, el present i el futur? Alguns textos de la Bíblia, llegits i assaborits amb calma, ens poden portar «molt lluny» i «molt endins» per a viure la vida amb goig i sentit.

1. La paràbola del pare misericordiós. Lc 15,11-32

I digué encara:

—Un home tenia dos fills. Un dia, el més jove digué al pare:

»—Pare, dona'm la part de l'herència que em toca.

»El els va repartir els béns. Al cap d'uns quants dies, el fill més jove va vendre's tot el que tenia i se'n va anar amb els diners en un país llunyà.

»Un cop allí, dilapidà la seva fortuna portant una vida dissoluta. Quan s'ho hagué malgastat tot, vingué una gran fam en aquell país i començà a passar necessitat. Llavors es va llogar a un propietari d'aquell país, que l'envià als seus camps a pasturar porcs. Tenia ganes d'atipar-se de les garrofes que menjaven els porcs, però ningú no li'n donava. Llavors entrà dintre d'ell i es digué: “Quants jornalers del meu pare tenen pa de sobres i jo m'estic aquí morint de fam! M'aixecaré i aniré a trobar el meu pare i li diré: Pare, he pecat contra el cel i contra tu. Ja no mereixo que em diguin fill teu; tracta'm com un dels teus jornalers.” I se n'anà a trobar el seu pare.

»Encara era lluny, que el seu pare el veié i es commogué, corregué a tirar-se-li al coll i el besà. El fill li digué:

»—Pare, he pecat contra el cel i contra tu. Ja no mereixo que em diguin fill teu.

»Però el pare digué als seus criats:

»—De pressa, porteu el vestit millor i poseu-l’hi, poseu-li també un anell al dit i unes sandàlies als peus; porteu el vedell gras i mateu-lo, mengem i celebrem-ho, perquè aquest fill meu era mort i ha tornat a la vida, estava perdut i l’hem retrobat.

»I es posaren a celebrar-ho.

»Mentrestant, el fill gran era al camp. Quan, de tornada, s’acostava a la casa, va sentir músiques i balls i cridà un dels criats per preguntar-li què era allò. Ell li digué:

»—El teu germà ha tornat. El teu pare l’ha retrobat en bona salut i ha fet matar el vedell gras.

»El fill gran s’indignà i no volia entrar. Llavors el seu pare va sortir i el pregava. Però ell li respongué:

»—Fa molts anys que et serveixo sense desobeir mai ni un de sol dels teus manaments, i tu encara no m’has donat un cabrit per a fer festa amb els meus amics. En canvi, quan ha tornat aquest fill teu després de consumir els teus béns amb prostitutes, has fet matar el vedell gras.

»El pare li contestà:

»—Fill, tu sempre ets amb mi, i tot el que és meu és teu. Però calia celebrar-ho i alegrar-se, perquè aquest germà teu era mort i ha tornat a la vida, estava perdut i l’hem retrobat.

Ara ens fixarem en el quadre de Rembrandt sobre el fill pròdig; els detalls i el simbolisme que Rembrandt accentua ens introdueixen al missatge de Lluç 15 que acabem de llegir.

a) Les cares i les mirades.

La mirada del pare es veu cansada, gairebé cega, però plena de goig i emoció continguts. La cara del fill petit trasllueix reconeixement d'ell mateix i del pare.

b) L'abraçada i les mans del pare.

La trobada entre el pare i el fill petit desprèn tendresa, proximitat, també un silenci profund amarat d'amor.

El pare estreny i acosta el fill petit a la seva falda i al seu cor i el fill, esparracat i gairebé descalç, es deixa acollir, abraçar i perdonar.

El pare imposa amb tendresa les mans sobre el fill petit, són mans que acullen, que envolten, que curen. Són mans de pare-mare.

c) Els símbols que fa servir el pare:

El vestit millor. És el signe del canvi, imprescindible per a una vida nova i per a la festa que vindrà després.

L'anell. És el signe que expressa la filiació que el fill havia perdut i que ara de nou li és donada.

Les sandàlies. Són el signe de la llibertat recuperada; a la cultura hebrea i a la cultura antiga, els esclaus anaven descalços, en canvi, els homes lliures sempre duïen sandàlies.

El banquet. És l'expressió de la festa del retorn a casa, acompanyada de la música i dels amics.

No hi ha expressió d'enuig, no hi ha reny, no hi ha preguntes pel que el fill ha fet, no demana comptes del diner malgastat, no l'amenaça, no el compara amb el germà gran, no li posa condicions, no l'avergonyeix pel seu comportament anterior.

Només hi ha acollida alegre, joiosa perquè al fill que era mort l'ha recobrat amb vida. Al fill gran li prega que entri i li dona una resposta a les seves preguntes i reivindicacions.

Gaudim de la nostra fe i de la bona notícia que el nostre Déu, un Déu Pare/Mare entestat que siguem feliços, és la font de la nostra confiança i la gran certesa de la nostra vida.

Pot ser que no cerquis Déu, però Déu sempre et cerca, i té paciència com el pagès que coneix el temps que passa entre plantar i collir. «Vosaltres sou el seu conreu (de Déu)», ens diu sant Pau (1Cor 3,9). El pare de la paràbola va respectar la llibertat del seu fill i es va limitar a esperar-lo pacientment. Cada tarda sortia a la porta de casa amb els ulls fixos en el camí d'entrada al poble. És també la història de sant Agustí, sempre perseguit per Déu. I és la història de la nostra vida, de la teva vida. Qui ha portat la iniciativa? «Déu ens ha estimat primer», diu sant Joan (1Jn 4,19).

Som fills de Déu: som fills pròdigs que venim del Pare i tornem al Pare (cf. Jn13,3; 8,42; 16,28). Déu és el port de sortida i el camí de retorn cap on dirigim els nostres passos (sant Agustí cf. Confessions 1,1,1). Per això, no n'hi ha prou d'identificar-nos ràpidament amb el fill pròdig i amb més dificultat amb el fill gran, perquè és una figura poc atractiva. Es tracta de mirar cap al Pare i identificar-nos amb Ell. Perquè, tot i que ens veiem reflectits en els dos germans en la paràbola sobre l'amor de Déu, encara pot ser que falti el més important. El protagonista de la paràbola és el Pare i el Pare és el nostre model d'identificació.

Quan Jesús diu a Pere que cal perdonar fins a setanta vegades set (Mt 18,21-22), afirma el perdó sense límits. El perdó és universal, incondicional i gratuït. Perdonar és un signe de grandesa. Santiago Insunza, OSA, *Creo en el perdón de Dios*.

Aquest és el perdó que ens ofereix sempre el nostre Déu-Pare.

En aquesta paràbola s'hi plantegen moltes més reflexions, hi ha reflectida la vida de tothom; trobem-hi el nostre lloc i tornem als braços

del nostre Déu, amb la certesa que ens oferirà el millor vestit, l'anell, les sandàlies i també que celebrarà un banquet per la nostra tornada a la casa paterna. Deixem que aquesta paraula salvadora de Déu penetri lentament en el nostre cor, com la pluja que assaona la terra.

2. La carta de sant Pau als Efesis. Ef 1,3-10

**Beneït sigui el Déu i Pare de nostre Senyor Jesucrist,
que ens ha beneït en Crist
amb tota mena de benediccions espirituals dalt al cel.
Ens escollí en ell abans de crear el món,
perquè fóssim sants, irrepressibles als seus ulls.
Per amor ens destinà a ser fills seus per Jesucrist,
segons la seva benèvola decisió,
a lloança i glòria de la gràcia
que ens ha concedit en el seu Estimat.
En ell, per la seva sang,
hem obtingut la redempció,
el perdó dels nostres pecats.
La riquesa de la gràcia de Déu
s'ha desbordat en nosaltres.
Ell ens ha omplert de tota saviesa i intel·ligència.
Ens ha fet conèixer el misteri del seu disegni,
la decisió benèvola que havia pres
per executar-la en la plenitud dels temps:
recapitular en el Crist totes les coses,
tant les del cel com les de la terra.**

Per mitjà d'aquesta paraula de Déu se'ns convida a experimentar la filiació, sentir-nos escollits i beneïts pel nostre pare Déu, «ets el seu fill», deixa't tocar, deixem-nos tocar, som germans i fills del mateix Pare.

La comunió i la fraternitat han de ser les nostres senyes d'identitat cristiana, i el nostre testimoni en aquest temps que estem celebrant el sinode sobre la sinodalitat a l'Església. Que els que ens vegin puguin exclamar «mireu com s'estimen», perquè ho veuen en el nostre viure en fidelitat la comunió, amb alegria la participació i amb fecunditat la missió.

3. La dona adúltera. Jn 8,1-11

Jesús se n'anà a la muntanya de les Oliveres. Però de bon matí es va presentar de nou al temple. Tot el poble acudia cap a ell. S'assegué i començà a instruir-los.

Llavors els mestres de la Llei i els fariseus li van portar una dona que havia estat sorpresa en el moment de cometre adulteri. La posaren allà al mig, i li digueren:

—Mestre, aquesta dona ha estat sorpresa en el moment de cometre adulteri. Moisès en la Llei ens ordenà d'apedregar aquestes dones. I tu, què hi dius?

Li feien aquesta pregunta per parar-li una trampa i tenir de què acusar-lo. Però Jesús es va ajupir i començà a escriure a terra amb el dit. Ells continuaven insistint en la pregunta. Llavors Jesús es va posar dret i els digué:

—Aquell de vosaltres que no tingui pecat, que tiri la primera pedra

Després es tornà a ajupir i continuà escrivint a terra. Ells, en sentir això, s'anaren retirant l'un darrere l'altre, començant pels més vells. Jesús es va quedar sol, i la dona encara era allà al mig. Jesús es posà dret i li digué:

—Dona, on són? ¿Ningú no t'ha condemnat?

Ella va respondre:

—Ningú, Senyor.

Jesús digué;

—Jo tampoc no et condemno. Ves-te'n, i d'ara endavant no pequis més.

Una vegada més, la paraula de Déu ens convida a la conversió personal. A prendre consciència de la teva situació, que l'assumeixis

i, amb el propi reconeixement interior, optis per la decisió adequada.

L'adúltera reconeix la seva situació de pecat, accepta que pot ser condemnada per la llei. Per això, quan Jesús s'hi adreça, no busca excuses, assumeix el seu pecat i li diu: «Ningú no m'ha condemnat.»

Els escribes i els fariseus també han d'entrar al seu interior, reconèixer la seva situació personal, acceptar-la i ja no poden condemnar la dona, perquè ells també viuen situacions de pecat. El judici i la condemna allunyen del perdó i de la fraternitat.

Jesús no pregunta a la dona pel seu pecat, li'n fa prendre consciència, li ofereix el seu perdó incondicional i la convida a un canvi de vida. «Ves-te'n, i d'ara endavant no pequis més» (Celebració de la penitència. Basílica Vaticana, 29 de març 2019).

Jesús ens ha revelat un Déu-Pare ric en misericòrdia. «La raó de l'Església és revelar Déu com a Pare. L'amor gratuït i solidari de Déu Pare és una dada inequívoca de la revelació bíblica. Déu còmplice amb la felicitat humana, amb la seva plena realització i salvació. La història que narra la Bíblia és la història d'un Déu que surt a trobar l'ésser humà i que manté el seu amor fins a un miler de generacions (Ex 34,6-7).

La misericòrdia, la compassió i la paciència de Déu són el paradigma d'una Església que té vocació de nova humanitat» (Santiago Insunza, OSA, *Creo en el perdón de Dios*).

IV. El sagrament del perdó

El perdó és un valor constitutiu de la nostra fe i el Senyor ens ha regalat el sagrament de la Reconciliació. Ens ofereix el perdó del Pare i ens convida a la festa i a la trobada.

Avui em faig aquesta pregunta: Com em preparo i visc aquest sagrament de la reconciliació? Em sento convidada a entrar a la casa del meu Pare i participar com a filla a la festa que organitza per a mi?

El papa Francesc ens diu: «El centre de la confessió no són els pecats, sinó l'amor que rebem. Per a Jesús, abans que el pecat és el pecador. Jo, tu, cadascun de nosaltres estem al cor de Déu: abans que els errors, que les regles, que els judicis i que les nostres caigudes».

I continua la reflexió: «La confessió és el pas de la misèria a la misericòrdia. Però el mal és fort, té un poder seductor: atrau, captiva. Per a apartar-se'n no n'hi ha prou amb el nostre esforç, cal un amor més gran. Sense Déu no es pot vèncer el mal, només l'amor ens conforta per dins, només la seva tendresa vessada al cor ens fa lliures. I ho fa sobretot per mitjà del sagrament de la penitència».

I acaba: «És important recordar el perdó de Déu, recordar-ne la tendresa, tornar a assaborir la pau i la llibertat que hem experimentat. Perquè aquest és el cor de la confessió: no pas els pecats que diem, sinó l'amor diví que rebem i que sempre necessitem. Tot i això, ens pot sorgir un dubte: No serveix confessar-se, sempre cometo els mateixos pecats. Però el Senyor ens coneix, sap que la lluita interior és dura, que som febles i propensos a caure, sovint reincidint en el mal, i ens proposa començar a reincidir en el bé, a demanar misericòrdia. Ell serà qui ens aixecarà i ens convertirà en criatures noves. Aleshores reprenem el camí des de la confessió. Tornem aquest sagrament al lloc que mereix en la nostra vida i en la pastoral» (Cfr. El papa Francesc a la jornada «24 hores per al Senyor», el 29 de març al Vaticà).

Al Catecisme de l'Església s'ofereixen des del número 1423 al 1428 diferents noms al sacrament de la reconciliació, i van explicant diverses facetes d'aquest sacrament i una invitació a viure i a acollir el perdó de Déu a través del sacrament.

S'anomena **sacrament de conversió**, perquè realitza sacramentalment la crida de Jesús a la conversió (cf. Mc 1,15), el pas de retornar al Pare (cf. Lc 15,18) de qui hom s'havia allunyat pel pecat.

S'anomena **sacrament de la penitència** perquè consagra una decisió personal i eclesial de conversió, de penediment i de satisfacció del cristià pecador.

S'anomena **sacrament de la confessió**, perquè el reconeixement, la confessió dels pecats davant el prevere és un element essencial d'aquest sacrament. En un sentit profund, aquest sacrament és també una «confessió», reconeixement i lloança de la santedat de Déu i de la seva misericòrdia envers l'home pecador.

S'anomena **sacrament del perdó**, perquè, per l'absolució sacramental del prevere, Déu concedeix al penitent «el perdó [...] i la pau» (*Ritual de la Penitència*, 46, 55).

S'anomena **sacrament de la reconciliació**, perquè dona al pecador l'amor de Déu que reconcilia: «Reconcilieu-vos amb Déu» (2Co 5,20). El qui viu de l'amor misericordiós de Déu està disposat a respondre a la crida del Senyor: «Ves primer a fer les paus amb el teu germà» (Mt 5,24).

Aquest esforç de conversió no és solament una obra humana. És el moviment del «cor penedit» (Sl 51,19), atret i mogut per la gràcia (cf. Jn 6,44; 12,32) a respondre a l'amor misericordiós de Déu que ha estat el primer a estimar-nos (cf. 1 Jn 4,10). (*Del Catecisme de l'Església*).

V. Testimonis del perdó

Escoltem el testimoni de perdó de les nostres germanes agustines missioneres a Alger, el dels pares d'Esther i el del prior dels monjos de Tibhirine, màrtirs a Alger.

El miracle del perdó

1. Motivacions de les nostres germanes per romandre a Alger

Les germanes que vivien a Alger en els moments de violència i crisi del poble algerià, recordo que ens compartien que una de les motivacions que tenia l'Església d'Algèria, i que elles feien seva, per romandre al país era: **establir la comunió entre els éssers humans**. La naturalesa del **Regne és la comunió de tots els éssers humans i la naturalesa, entre ells i amb Déu**. Fer comunió és fer present l'amor, **que els homes aprenguin a perdonar-se**, a acceptar-se i a servir-se mútuament.

Algunes raons més que ens van oferir les germanes en el discerniment que van fer els dies 6 i 7 d'octubre de 1994 per romandre o abandonar el país eren:

- Raons evangèliques: Jesús és el nostre model, a mi m'encoratja la seva vida, el que Ell va fer, va donar la seva vida pel poble.
- Ser presència d'Església en un món musulmà. Ser l'Església d'Algèria, acompanyar els cristians algerians. **És un do de Déu i del poble musulmà que nosaltres puguem celebrar l'eucaristia a Dar-el Beida o a Bab-el-Oued**, llocs on vivien les germanes.
- Ser signe de **reconciliació**, d'unitat, **als llocs on vivim i treballem**. **Ser signe de perdó**, en aquest moment hi ha odi i rancúnia: vull **ajudar-los a descobrir el valor del diàleg, a demanar i a oferir el perdó a tothom**. Per a mi, des de fa temps, té molt de sentit resar a

l'eucaristia «Anyell de Déu que lleveu el pecat del món», sí, Ell ha de treure el nostre pecat i el de tots.

Efesis 2,14-16 diu: «De dos pobles n'ha fet un de sol, destruint el mur que els separava i abolint amb el seu propi cos allò que els feia enemics: la Llei amb els seus manaments i preceptes. Així ha posat pau entre tots dos pobles i, en ell, n'ha creat un de sol, la nova humanitat. Ha fet morir en ell l'enemistat i, per mitjà de la creu, els ha reconciliat tots dos amb Déu i els ha unit en un sol cos.»

- **El pare Félix**, religiós que les va acompanyar en els últims exercicis espirituals que van fer, ens deia: «**El perill que vivien les germanes a Alger era real, i la mort, una possibilitat..., però no els van poder impedir l'ofrena de la seva amistat i perdó..., és perquè l'amor persisteix més enllà de la mort.**»

Romandre a Alger era assumir la possibilitat de morir i el 23 d'octubre del 1994 pateixen un atemptat en anar a celebrar l'eucaristia el diumenge del Domund i, al cap de poques hores, Caridad i Esther moren víctimes dels trets rebuts.

2. Vivència del perdó dels pares d'Esther

Aquesta notícia arriba a Izagre, petit poble de Lleó on vivien els pares d'Esther. El dolor no té límits, però la fe i l'esperança enforteixen els pares ja ancians que es desplacen a Lleó per acompanyar l'eucaristia a la catedral i, posteriorment, l'enterrament, amb molta enteresa i profunda fe.

Transcric part de l'entrevista que un periodista els va fer uns mesos més tard a Roma:

«Volem explicar la història d'una mare valenta que ha estat capaç, malgrat el gran dolor, de perdonar els assassins de la seva filla.»
Al llarg de l'entrevista els pregunta: «La notícia de la mort de la vostra filla Esther i de l'altra germana, Caridad Álvarez, va colpejar profundament l'opinió pública de tot el món. El dia del funeral de

Teruca, com dèieu afectuosament la família a la vostra filla, vostè i el seu marit van perdonar públicament els assassins...»

La senyora Dolores respon: «Sí. Jo vaig dir de seguida que perdono els assassins de la meva filla, perquè si no ho fes tacaria el nom de la meva filla Esther. No només els perdono, sinó que prego per ells i per les seves mares.»

El senyor Nicasio contesta en la mateixa línia: «La meva filla sempre deia que els algerians són gent bona i que els estimava molt.»

En un altre moment de l'entrevista, la mare d'Esther diu: «Jo no em sento gens extraordinària, però Déu em va donar la gràcia del perdó i jo l'ofereixo de cor per la pau d'Algèria.»

El perdó allibera el cor i desperta l'esperança, per això la senyora Dolores resa per ells i per les mares.

L'experiència del perdó és un regal que permet veure el món amb uns ulls nous i amb una esperança renovada.

3. Testament espiritual del prior, Christian-Marie Chergé, dels monjos trapencs de Tibhirine.

La comunitat de monjos trapencs vivia al monestir de Tibhirine i en els anys de la profunda crisi d'Algèria van rebre diverses visites dels terroristes, eren molt conscients que la seva vida estava en perill, però tenien consciència clara de la seva missió i la vivien amb profunditat, per això van decidir romandre amb el poble.

El 27 de març de 1996 es coneix una notícia que ens estremeix: han segrestat set monjos trapencs del monestir de Tibhirine prop de Medea, Algèria, i la sentència estava dictada, i el 21 de maig, un nou comunicat del GIA confirma la seva mort.

El germà Christian, superior del monestir, havia escrit el seu testament uns mesos abans i deia:

Quan un A-Déu es preveu...

Si arribava el dia –i podria ser avui– que soc víctima del terrorisme que actualment sembla voler abastar tots els estrangers que viuen a Algèria, voldria que la meua comunitat, la meua Església, la meua família, recordin que la meua vida ha estat DONADA a Déu i a aquest país. Que acceptin que l'únic Senyor de totes les vides no podria ser aliè a aquesta mort brutal. Que preguin per mi: ¿com ser digne d'aquesta ofrena? Que sàpiguen associar aquesta mort a moltes altres, igualment violentes, que resten en la indiferència i en l'anonimat.

La meua vida no val més que una altra. Tampoc no val menys. En qualsevol cas, no té la innocència de la infància. He viscut prou per saber que soc còmplice del mal que, malauradament, sembla prevaler al món i també del que podria colpejar-me cegament. Si arriba el moment, voldria poder tenir aquell instant de lucidesa que em permeti demanar el perdó de Déu i dels meus germans en la humanitat, i de perdonar alhora, de tot cor, a qui m'hagi colpejat.

No sé desitjar una mort així. Em sembla important declarar-ho. En efecte, no veig com em podria alegrar el fet que aquest poble que estimo sigui acusat indiscriminadament del meu assassinat. Seria un preu massa alt per a la que, potser, seria anomenada la gràcia del martiri, que es degué a un algerià, fos qui fos, sobretot si diu que actua per fidelitat al que suposa que és l'islam. Sé amb quant menyspreu han estat tractats els algerians globalment. Soc conscient també de quines caricatures de l'islam promou cert islamisme. És massa fàcil quedar amb la consciència tranquil·la identificant aquesta via religiosa amb els integristes dels seus extremistes.

Algèria i l'islam, per a mi, són una altra cosa, són un cos i una ànima. Crec haver-ho proclamat a bastament sobre la base del que he vist i sé per experiència, retrobant-hi molt sovint aquest fil

conductor de l'Evangelí que vaig aprendre a la falda de la mare, la meua primera Església, justament a Algèria, i ja llavors, en el respecte dels creients musulmans.

Evidentment, la meua mort semblarà donar la raó als qui m'han tractat a la lleugera com a ingenu o idealista. «Que digui ara el que pensa!» Però aquestes persones han de saber que, per fi, quedarà satisfeta la curiositat que m'obsessiona. Si Déu vol, podré submergir la meua mirada en la del Pare per contemplar juntament amb Ell els seus fills de l'islam, tal com Ell els veu, tot il·luminats per la glòria del Crist, fruits de la seva Passió, investits del do de l'Esperit, el GOIG secret del qual serà sempre establir la comunió i restablir la semblança, jugant amb les diferències.

Per aquesta vida perduda, totalment meua i totalment d'ells, dono gràcies a Déu perquè sembla haver-la volgut completament per a aquesta alegria, a través de tot i malgrat tot.

En aquest GRÀCIES, en què ja està dit tot de la meua vida, us incloc a vosaltres, per descomptat, amics d'ahir i d'avui, i a vosaltres, amics d'aquí, juntament amb la meua mare i el meu pare, les meues germanes i els meus germans, i als seus, les cent vegades més acordades, com havia estat promès! I a tu també, amic de l'últim instant, que no hauràs sabut el que feies. Sí, també per a tu vull aquest GRÀCIES i aquest a-Déu previst per tu. I que ens sigui donat de tornar-nos a trobar, lladres plens de goig, al paradís, si així plau a Déu, Pare nostre, Pare de tots dos. Amén!
Inxal·là!

En contemplar que uns pares ancians, que perdonen els assassins de la seva filla i resen per ells i les seves mares, i unes germanes fràgils, senzilles, però compromeses amb un poble a qui estan lliurant la seva vida, i són capaces d'acceptar fins a la mort per ser signes de PERDÓ, de RECONCILIACIÓ, i el testament del prior Christian-Marie Chergé, ens venen moltes preguntes al cor: Com té tanta força la vivència del perdó per assumir fins i tot lliurar la pròpia vida? Des de la feblesa personal, com assumir la pròpia culpa i viure aquesta

experiència de perdonar i perdonar-se? Què ens ofereix el perdó de Déu? Com potenciar més el perdó i no pas el judici? Què significa realment perdonar? Ens obre camins de llibertat? La vivència del sagrament del perdó ens concedeix el perdó i la pau, estem disposats a acollir-lo?

Els dinou religiosos que van patir el martiri a Algèria, del 1994 al 1996, entre els quals hi ha Caridad i Esther, agustines missioneres, i els set monjos trapencs, són una veritable expressió del perdó i un futur d'esperança. Són deixebles fidels del seu mestre, Jesús, que des de la creu va dir: «Pare, perdona'ls, que no saben el que fan» (Lc 23,34).

A què estem cridats nosaltres davant de l'ofensa? Com demanem i oferim el perdó? Quina mirada de misericòrdia i amor ofereixo als meus germans? Acullo el perdó que Déu Pare m'ofereix al sagrament del perdó?

VI. Conclusió

«Perdonar-se, perdonar i acollir el perdó de Déu», és un estil de vida que ens fa feliços.

Després de la reflexió, intenta fer un itinerari personal que t'ajudi a perdonar i a acollir el perdó de Déu, també, si és possible, per mitjà del sagrament de la reconciliació i projecta un treball personal que et permeti viure en llibertat, promovent la pau interior, la fraternitat amb unes relacions interpersonals sanes i el goig de viure a la casa del Pare amb els germans.

Germana M. Jesús Rodríguez, agustina missionera

Bibliografía

- *Catecisme de l'Església Catòlica.*
- La Bíblia.
- *El perdón.* Reflexió de la germana Julita, agustina missionera.
- *Vivir el perdón.* Jorge Lomar. Ed. El grano de mostaza.
- *Cómo perdonar: perdonar para sanar, sanar para perdonar.* Jean Monbourquette. Ed. Sal Terrae.
- *El regreso del hijo pródigo:* meditaciones ante un cuadro de Rembrandt. Henri J. M. Houwen. PPC.
- Celebración de la penitencia. Basílica Vaticana, 29 de marzo 2019. Papa Francisco.
- *Creo en el perdón de Dios.* Santiago Insunza, OSA. Revista Ciudad de Dios, 234.

Anem a fons ACO

Darrers títols (a la Mediateca d'acocat.org):

25. *Conflictes i decepcions en l'Evangelí de Marc.*
Oriol Garreta.
26. *El treball digne: una tasca personal i comunitària.*
Charo Castelló.
27. *Entaular-se amb Jesucrist en la revisió de vida.*
Jordi Fontbona.
28. *Poesies en temps de confinament.*
Oriol Garreta.
29. *Elogi de la gratitud. Una aposta per l'esperança.*
Daniel Jover

ACCIÓ CATÒLICA OBRERA

 www.acocat.org
 hola@acocat.org

 facebook.com/aco.acciocatolicaobrerera
 [@ACOCat](https://twitter.com/ACOCat)